

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 10. julija 2014*

„Člen 102 PDEU — Zloraba prevladujočega položaja — Španski trgi širokopasovnega dostopa do interneta — Zbijanje marž — Člen 263 PDEU — Nadzor zakonitosti — Člen 261 PDEU — Neomejena sodna pristojnost — Člen 47 Listine — Načelo učinkovitega pravnega varstva — Nadzor v okviru neomejene sodne pristojnosti — Znesek globe — Načelo sorazmernosti — Načelo prepovedi diskriminacije“

V zadevi C-295/12 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 13. junija 2012,

Telefónica SA s sedežem v Madridu (Španija),

Telefónica de España SAU s sedežem v Madridu,

ki ju zastopata F. González Díaz in B. Holles, odvetnika,

pritožnici,

druge stranke v postopku so

Evropska komisija, ki jo zastopajo F. Castillo de la Torre, É. Gippini Fournier in C. Urraca Caviedes, agenti,

tožena stranka na prvi stopnji,

France Telecom España, SA s sedežem v Pozuelo de Alarcón (Španija), ki jo zastopata H. Brokelmann in M. Ganino, odvetnika,

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo) s sedežem v Madridu, ki jo zastopata L. Pineda Salido in I. Cámara Rubio, odvetnika,

European Competitive Telecommunications Association s sedežem v Wokinghamu (Združeno kraljestvo), ki jo zastopata A. Salerno in B. Cortese, odvetnika,

intervenientke na prvi stopnji,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi T. von Danwitz, predsednik senata, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby in C. Vajda (poročevalec), sodniki,

* * Jezik postopka: španščina.

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 16. maja 2013,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 26. septembra 2013

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Telefónica SA in Telefónica de España SAU (v nadaljevanju skupaj: pritožnici) s to pritožbo predlagata razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije Telefónica in Telefónica de España/Komisija (T-336/07, EU:T:2012:172, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njuno tožbo za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2007) 3196 final z dne 4. julija 2007 v zvezi s postopkom na podlagi člena 82 [ES] (zadeva COMP/38.784 – Wanadoo España contre Telefónica) (v nadaljevanju: sporna odločba) ter njun podredni predlog za odpravo ali zmanjšanje zneska globe, ki jima je bila naložena s to tožbo.

Pravni okvir

Uredba št. 17

- 2 Kršitev je trajala od septembra 2001 do decembra 2006. Toda s 1. majem 2004 je bila Uredba Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prva Uredba o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3) razveljavljena in nadomeščena z Uredbo Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 PDEU] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205).
- 3 Uredba št. 17 se je zato uporabljala za dejansko stanje obravnavanega primera do 1. maja 2004, dneva začetka uporabe Uredbe (ES) št. 1/2003. Poudariti pa je treba, da so upoštevne določbe Uredbe (ES) št. 1/2003 v bistvu enake določbam Uredbe št. 17.
- 4 Člen 15(2) Uredbe št. 17 je določal:

„Komisija lahko podjetjem ali podjetniškim združenjem z odločbo naloži globo od 1000 do 1.000.000 obračunskih enot ali višjo vsoto, ki pa ne presega 10 % prometa v predhodnem poslovnem letu vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi, kadar namerno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen [81](1)[ES] ali člen [82 ES]; ali

[...]

Pri določanju višine globe se upoštevata teža in trajanje kršitve.“

- 5 Člen 17 Uredbe št. 17 je določal:

„Sodišče ima neomejeno pristojnost v smislu člena [229 ES], da pregleda odločbe, s katerimi je Komisija določila globo ali periodično denarno kazen; naloženo globo ali periodično denarno kazen lahko razveljavi, zniža ali zviša.“

Uredba št. 1/2003

- 6 Člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, ki je nadomestil člen 15(2) Uredbe št. 17, določa:

„Komisija lahko podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži globo, kadar naklepno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen [101 PDEU] ali [102 PDEU],

[...]

Za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

[...]“

- 7 Člen 31 Uredbe št. 1/2003, ki je nadomestil člen 17 Uredbe št. 17, določa:

„S pritožbo zoper odločbo, s katero je Komisija določila globo ali periodično denarno kazen, ima Sodišče neomejeno pristojnost do pregleda odločbe. Naloženo globo ali periodično denarno kazen lahko prekliče, zniža ali zviša.“

Smernice iz leta 1998

- 8 V točki 1(A) Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) uredbe št. 17 in člena 65(5) [ESPJ] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 171, v nadaljevanju: smernice iz leta 1998), ki se nanaša na oceno narave in teže kršitve, je določeno:

„A. Teža Pri ocenjevanju teže kršitve je potrebno upoštevati njeno naravo, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko meri in velikost upoštevnege geografskega trga. Kršitve se bodo torej razdelile v tri kategorije: manjše kršitve, resne kršitve in zelo resne kršitve.

— manjše kršitve:

[...]

Možne globe: 1000 [EUR] do 1 milijon [EUR].

— resne kršitve:

[...]

Možne globe: 1 milijon [EUR] do 20 milijonov [EUR].

— zelo resne kršitve:

Te bodo navadno horizontalne omejitve, kot so cenovni karteli in kvote o delitvah trga ali druga ravnanja, ki ogrožajo pravilno delovanje enotnega trga, kot je porazdelitev domačih trgov v povsem jasna zloraba prevladujočega položaja podjetij, ki imajo dejanski monopol [...]

Možne globe: nad 20 milijonov [EUR].“

Dejansko stanje in sporna odločba

9 Splošno sodišče je dejansko stanje spora v točkah od 3 do 29 izpodbijane sodbe povzelo tako:

„3 Družba Wanadoo España SL (postala France Telecom España SA) [(v nadaljevanju: France Telecom)] je 11. julija 2003 Komisiji Evropskih skupnosti poslala pritožbo, v kateri je trdila, da je razlika med veleprodajnimi cenami, ki jih hčerinske družbe družbe Telefónica zaračunavajo svojim konkurentom za zagotavljanje veleprodajnega širokopasovnega dostopa v Španiji, in maloprodajnimi cenami, ki jih te družbe zaračunavajo končnim uporabnikom, premajhna, da bi lahko konkurenti Telefónici konkurirali (točka 26 obrazložitve [sporne] odločbe).

[...]

6 Komisija je 4. julija 2007 sprejela [sporno] odločbo, ki je predmet te tožbe.

7 Komisija je v [sporni] odločbi na prvem mestu opredelila tri trge zadevnih proizvodov, to je maloprodajni trg širokopasovnih storitev in dva veleprodajna trga širokopasovnih storitev (točke od 145 do 208 obrazložitve [sporne] odločbe).

8 Iz [sporne] odločbe je razvidno, da upoštevni maloprodajni trg vključuje vse širokopasovne proizvode, ne glede na to, ali se uporabnikom v mestih ali drugje zagotavljajo prek ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line, nesimetrični digitalni naročniški vod) ali z uporabo katere koli druge tehnologije, ki se trži na ‚trgu za široko javnost‘. Ne vključuje pa, nasprotno, storitev širokopasovnega dostopa po meri, ki se zagotavlja zlasti ‚velikim naročnikom‘ (točka 153 obrazložitve [sporne] odločbe).

9 Glede veleprodajnih trgov je Komisija navedla, da so obstajale tri glavne veleprodajne ponudbe, in sicer referenčna ponudba za razvezovanje krajevne zanke, ki jo je tržila le Telefónica, regionalna veleprodajna ponudba (GigADSL, v nadaljevanju: regionalni veleprodajni proizvod), ki jo je prav tako tržila le Telefónica, in več nacionalnih veleprodajnih ponudb, ki so jih tržili tako Telefónica (ADSL-IP in ADSL-IP Total, v nadaljevanju: nacionalni veleprodajni proizvod) kot tudi drugi ponudniki na podlagi razvezave krajevne zanke in/ali regionalnega veleprodajnega proizvoda (točka 75 obrazložitve [sporne] odločbe).

[...]

14 Komisija je ugotovila, da veleprodajni trgi, ki so upoštevni za [sporno] odločbo, vključujejo regionalni in nacionalni veleprodajni proizvod, ne vključujejo pa kabelskih veleprodajnih storitev in tehnologij, drugačnih od ADSL (točki 6 in 208 obrazložitve [sporne] odločbe).

15 Upoštevna veleprodajni in maloprodajni geografski trg imata v skladu [s sporno] odločbo nacionalen obseg (špansko ozemlje) (točka 209 obrazložitve [sporne] odločbe).

16 Na drugem mestu je Komisija ugotovila, da ima Telefónica na dveh upoštevnihih veleprodajnih trgih prevladujoč položaj (točke od 223 do 242 obrazložitve [sporne] odločbe). Tako naj bi imela v upoštevanem obdobju Telefónica monopol nad zagotavljanjem regionalnega veleprodajnega proizvoda in več kot 84 % nacionalnega veleprodajnega trga za proizvod (točki 223 in 235 obrazložitve [sporne] odločbe). Kot izhaja iz [sporne] odločbe (točke od 243 do 277 njene obrazložitve), naj bi imela Telefónica prevladujoč položaj tudi na maloprodajnem trgu.

17 Na tretjem mestu je Komisija preizkusila, ali je Telefónica na upoštevnihih trgih zlorabila prevladujoč položaj (točke od 278 do 694 obrazložitve [sporne] odločbe). V zvezi s tem je Komisija štela, da je Telefónica s tem, da je glede na svoje konkurente zaračunavala nepošteno cene v obliki cenovnih škarij med cenami za maloprodajni širokopasovni dostop na španskem trgu za ‚široko

javnost' in cenami za veleprodajni širokopasovni dostop na regionalni in nacionalni ravni, v obdobju med septembrom 2001 in decembrom 2006 kršila člen [102 PDEU] (točka 694 obrazložitve [sporne] odločbe).

[...]

- 24 Na četrtem mestu je Komisija ugotovila, da je v tem primeru obstajal vpliv na trgovanje med državami članicami, saj se je cenovna politika Telefónice nanašala na storitve dostopa, ki jih nudi operater s prevladujočim položajem na celotnem španskem ozemlju, ki je bistven del notranjega trga (točke od 695 do 697 obrazložitve [sporne] odločbe).
- 25 Komisija je pri določanju zneskov glob v [sporni] odločbi uporabila metodo iz [smernic iz leta 1998].
- 26 Prvič, Komisija je ocenila težo in vpliv kršitve ter velikost upoštevnege geografskega trga. Najprej je glede teže kršitve štela, da gre za resno kršitev podjetja z dejanskim monopolom, ki jo je treba opredeliti kot ‚zelo resno‘ z vidika smernic iz leta 1998 (točke od 739 do 743 obrazložitve [sporne] odločbe). Komisija v točkah od 744 do 750 obrazložitve [sporne] odločbe predvsem razlikuje med to zadevo in Odločbo Komisije 2003/707/ES z dne 21. maja 2003 v zvezi s postopkom na podlagi člena 82 ES (Zadeve COMP/C 1/37.451, 37.578, 37.579 – Deutsche Telekom AG) (UL L 263, str. 9, v nadaljevanju: odločba v zadevi Deutsche Telekom), v kateri zloraba, ki jo je storila družba Deutsche Telekom in je tudi obsegala zbijanje marž, ni bila opredeljena kot ‚zelo resna‘ v smislu smernic iz leta 1998. Komisija je nato glede vpliva ugotovljene kršitve upoštevala dejstvo, da so imeli upoštevni trgi veliko ekonomsko vrednost, da so imeli ključno vlogo pri vzpostavljanju informacijske družbe in da je bil vpliv zlorabe Telefónice na maloprodajni trg velik (točki 751 in 753 obrazložitve [sporne] odločbe). Nazadnje je glede velikosti upoštevnege geografskega trga predvsem navedla, da je španski trg širokopasovnih storitev peti največji nacionalni trg širokopasovnih storitev v Evropski uniji in da bi, če bi bile cenovne škarje nujno omejene na eno samo državo članico, operaterjem iz drugih držav članic onemogočale vstop na hitro rastoč trg (točki 754 in 755 obrazložitve [sporne] odločbe).
- 27 Iz [sporne] odločbe je razvidno, da je pri izhodiščnem znesku globe 90.000.000 EUR upoštevano dejstvo, da se je teža zlorabe Telefónice skozi zadevno obdobje jasno izrazila, zlasti po sprejetju odločbe v zadevi Deutsche Telekom (točki 756 in 757 obrazložitve [sporne] odločbe). Zaradi velike gospodarske zmožnosti Telefónice in da bi se globi zagotovil zadosten odvrčalni učinek, je bil navedeni znesek pomnožen z množiteljem 1,25, tako da se je izhodiščni znesek globe povečal na 112.500.000 EUR (točka 758 obrazložitve [sporne] odločbe).
- 28 Drugič, ker je kršitev trajala od septembra 2001 do decembra 2006, to je pet let in štiri mesece, je Komisija izhodiščni znesek globe povečala za 50 %. Osnovni znesek globe je tako znašal 168.750.000 EUR (točke od 759 do 761 obrazložitve [sporne] odločbe).
- 29 Tretjič, glede na razpoložljive dokaze je Komisija štela, da je mogoče v tem primeru upoštevati nekatere olajševalne okoliščine, ker je bila kršitev storjena vsaj iz malomarnosti. Tako je bila Telefónici globa znižana za 10 % in je tako znašala 151.875.000 EUR (točki 765 in 766 obrazložitve [sporne] odločbe).“

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 10 Pritožnici sta 1. oktobra 2007 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili tožbo za razglasitev ničnosti sporne odločbe in, podredno, za odpravo ali zmanjšanje globe, ki jo je naložila Komisija.

- 11 Pritožnici sta v podporo primarnim predlogom navedli šest tožbenih razlogov, ki so se nanašali na kršitev pravice do obrambe, na napačno ugotovljeno dejansko stanje in napačno uporabo prava pri opredelitvi upoštevnih veleprodajnih trgov, na napačno ugotovljeno dejansko stanje in napačno uporabo prava pri ugotovitvi njunega prevladujočega položaja na upoštevnihih trgih, na napačno uporabo prava pri uporabi člena [102 PDEU] v delu, ki se nanaša na njuno sporno ravnanje, na napačno ugotovljeno dejansko stanje in/ali napako pri presoji dejanskega stanja ter na napačno uporabo prava v delu, ki se nanaša na njuno sporno ravnanje in njegov protikonkurenčni vpliv, in nazadnje, na uporabo člena [102 PDEU] *ultra vires* ter kršitev načel subsidiarnosti, sorazmernosti, pravne varnosti, lojalnega sodelovanja in dobrega upravljanja.
- 12 Pritožnici sta v podporo predlogom, ki sta jih uveljavljali podredno, navedli dva tožbena razloga. Prvi tožbeni razlog se je nanašal na napačno ugotovljeno dejansko stanje in napačno uporabo prava ter kršitev člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 ter načel pravne varnosti in zaupanja v pravo. Drugi tožbeni razlog, ki je bil bolj podreden, se je nanašal na napačno ugotovljeno dejansko stanje in napačno uporabo prava ter kršitev načel sorazmernosti, enakega obravnavanja, individualizacije kazni in obveznosti obrazložitve pri določitvi zneska globe.
- 13 S sklepmo z dne 31. julija 2008 in 28. februarja 2011 je bila Asociación de usuarios de servicios bancarios (v nadaljevanju: Ausbanc Consumo) in družbi France Telecom ter European Competitive Telecommunications Association (v nadaljevanju: ECTA) dovoljena intervencija v podporo predlogom Komisije.
- 14 Splošno sodišče je zavrnilo vse tožbene razloge in tožbo v celoti.

Predlogi strank pred Sodiščem

- 15 Pritožnici Sodišču predlagata, naj:
  - Primarno:
    - izpodbijano sodbo delno ali v celoti razveljavi;
    - na podlagi dokazov, ki jih ima na voljo, sporno odločbo razglasi za nično ali delno nično;
    - v skladu s členom 261 PDEU odpravi ali zmanjša globo;
    - zaradi neutemeljene dolgotrajnosti postopka pred Splošnim sodiščem globo odpravi ali zniža ter
    - Komisiji in intervenientkam naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem.
  - Če stanje postopka tega ne dopušča, podredno:
    - razveljavi izpodbijano sodbo, zadevo pa vrne Splošnemu sodišču v odločanje, ki naj odloči ob upoštevanju pravnih vidikov, o katerih je odločilo Sodišče;
    - v skladu s členom 261 PDEU odpravi ali zmanjša globo;
    - Komisiji in intervenientkam naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem.
  - Vsekakor naj na podlagi člena 15 PDEU dovoli dostop do prepisa in zvočnega posnetka obravnave, ki je bila pred Splošnim sodiščem opravljena 23. maja 2011, in novo obravnavo.

- 16 Komisija Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo razglasi za delno ali v celoti nedopustno ali jo zavrne kot neutemeljeno;
  - podredno, če je treba pritožbi ugoditi, vsekakor zavrne ničnostno tožbo zoper sporno odločbo,
  - pritožnicama naloži plačilo stroškov postopka.
- 17 Ausbanc Consumo Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne in v celoti potrdi izpodbijano sodbo;
  - pritožnicama naloži plačilo stroškov;
  - naj vsekakor na podlagi člena 15 PDEU dovoli dostop do prepisa ali zvočnega posnetka obravnave, ki je bila pred Splošnim sodiščem opravljena 23. maja 2011.
- 18 Družba France Télécom Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne v celoti;
  - pritožnicama naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem in
  - opravi obravnavo.
- 19 Družba ECTA Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne;
  - zavrne tudi predloge, ki sta jih pritožnici vložili podredno in s katerimi predlagata odpravo globe ali zmanjšanje njenega zneska;
  - pritožnicama naloži plačilo stroškov.

Pritožba

- 20 Pritožnici v utemeljitev pritožbe zoper izpodbijano sodbo navajata deset razlogov za razveljavitev.
- 21 Najprej je treba preučiti ugovor nedopustnosti, ki ga je Komisija vložila v zvezi s celotno pritožbo, ter prošnje za dostop do prepisa ali zvočnega posnetka obravnave Splošnega sodišča, ki so jih vložili pritožnici in Ausbanc Consumo.

Ugovor nedopustnosti, ki ga je Komisija vložila v zvezi s celotno pritožbo

- 22 Komisija uveljavlja nedopustnost pritožbe in navaja te trditve.
- 23 Prvič, Komisija poudarja, da je pritožba izredno dolga in da se ponavlja ter da je v njej pogosto na vsaki strani navedenih več pritožbenih razlogov, tako da naj bi pritožba vsebovala več sto pritožbenih razlogov, kar naj bi pomenilo rekordno število v zgodovini sporov v okviru Unije.
- 24 Drugič, s pritožbo naj bi se skoraj sistematično skušalo doseči novo ugotavljanje dejanskega stanja na podlagi trditve, da je Splošno sodišče uporabilo „napačno pravno merilo“.

- 25 Tretjič, pritožbeni razlogi naj bi bili prepogosto navedeni zgolj kot trditve brez obrazložitve.
- 26 Četrtrič, Komisija meni, da pritožnici pogosto grajata sporno odločbo, in ne izpodbijajo sodbo ter da, kadar se kritike dejansko nanašajo na izpodbijano sodbo, dejansko nikoli natančno ne opredelita delov ali točk, v katerih je bilo domnevno napačno uporabljeno pravo.
- 27 Petič, Komisija trdi, da ji je bilo skrajnje oteženo ali celo onemogočeno izvajanje njene pravice do obrambe v zvezi s tako nejasno in nerazumljivo pritožbo, in zato Sodišče poziva, naj pritožbo v celoti razglasi za nedopustno.
- 28 Podredno, Komisija meni, da tudi v redkih primerih, ko se s pritožbo postavlja pravno vprašanje, je to v očitnem nasprotju s sodno prakso Sodišča. Komisija zato Sodišče poziva, naj z obrazloženim sklepom ugotovi, da je pritožba očitno neutemeljena.
- 29 Spomniti je treba, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso iz člena 256 PDEU in iz člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča, ter iz člena 112(1)(c) Poslovnika, ki je veljal v času vložitve te pritožbe, razvidno, da je treba v pritožbi jasno navesti izpodbijane dele sodbe, katere razveljavitev se predlaga, in pravne trditve, ki posebej utemeljujejo ta predlog, sicer sta pritožba oziroma zadevni razlog nedopustna (glej zlasti sodbi Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 426, in Deutsche Telekom/Komisija, C-280/08 P, EU:C:2010:603, točka 24).
- 30 Tako ne izpolnjuje teh zahtev in mora biti zato razglašen za nedopusten pritožbeni razlog, v okviru katerega trditve niso dovolj jasne in natančne, da bi Sodišču omogočile preizkus njihove zakonitosti, zlasti zato, ker temeljni elementi, na katerih temelji ta pritožbeni razlog, niso dovolj dosledno in razumljivo razvidni iz besedila te pritožbe, ki je glede tega nejasna in dvoumna (glej v tem smislu sodbi Thyssen Stahl/Komisija, C-194/99 P, EU:C:2003:527, točki 105 in 106, in Arkema/Komisija, C-520/09 P, EU:C:2011:619, točka 61 in navedena sodna praksa). Sodišče je tudi presodilo, da je treba kot očitno nedopustno zavreči pritožbo, ki se omejuje na splošne trditve in ne vsebuje natančnih navedb v zvezi s točkami izpodbijanega sklepa, v katerih naj bi bilo domnevno napačno uporabljeno pravo (glej sklep Weber/Komisija, C-107/07 P, EU:C:2007:741, točke od 26 do 28).
- 31 V zvezi s pritožbo pritožnic je treba ugotoviti, kakor poudarja Komisija, da vsebuje veliko pritožbenih razlogov in trditev, ki jih je treba šteti za nedopustne. Ni pa mogoče šteti, da je obravnavana pritožba nedopustna v celoti. V nekaterih pritožbenih razlogih, navedenih v pritožbi, so namreč natančno opredeljeni grajani elementi izpodbijane sodbe in dovolj jasno navedene pravne trditve, na katere se sklicuje. Zato je treba kljub pomanjkljivostim, ugotovljenim v nadaljevanju, ugovor nedopustnosti zavrniti, ki ga je zoper celotno pritožbo vložila Komisija.

Prošnje za dostop do prepisa ali zvočnega posnetka obravnave Splošnega sodišča

- 32 Pritožnici in združenje Ausbanc Consumo so na podlagi člena 15 PDEU zaprosili za dostop do prepisa ali zvočnega posnetka obravnave, ki je bila 23. maja 2011 opravljena pred Splošnim sodiščem.
- 33 V zvezi s tem člen 169(1) Poslovnika Sodišča določa, da se s pritožbo predlaga, naj se odločba Splošnega sodišča, kakor izhaja iz izreka te odločbe, v celoti ali deloma razveljavi.
- 34 Toda namen prošenj za dostop pritožnic in združenja Ausbanc Consumo ni celotna ali delna razveljavitev izpodbijane sodbe. Poleg tega te stranke ne pojasnjujejo niti, zakaj želijo imeti dostop do prepisa ali zvočnega posnetka obravnave, ki je bila 23. maja 2011 opravljena pred Splošnim sodiščem, niti kako bi jim lahko morebiten dostop do teh dokumentov koristil za njihove predloge v zvezi z razveljavitvijo izpodbijane sodbe in zavrnitvijo pritožbe.

35 Zato je treba prošnje za dostop, ki so jih vložili pritožnici in združenje Ausbanc Consumo, zavrniti kot nedopustne.

Trditve v zvezi s kršitvijo Splošnega sodišča glede obveznosti izvajanja neomejenega sodnega nadzora

36 Pritožnici s petim delom petega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče kršilo obveznost izvajanja neomejenega sodnega nadzora v smislu člena 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP) v zvezi s presojo zlorabe prevladujočega položaja in njenimi učinki na konkurenco.

37 Poleg tega pritožnici večkrat – zlasti v okviru drugega in tretjega pritožbenega razloga – ponovita to trditve, da naj bi Splošno sodišče kršilo obveznost izvajanja neomejenega sodnega nadzora v zvezi z ugotavljanjem kršitve.

38 Ker so te trditve enake ali se v večjem delu pokrivajo, jih je treba proučiti skupaj in pred drugimi pritožbenimi razlogi.

39 Najprej je treba opozoriti na temeljne značilnosti pravnih sredstev, ki so v pravu Unije določena za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva podjetjem, na katera se nanaša odločba Komisije, s katero jim je naložena globa zaradi kršitve pravil konkurence.

40 Načelo učinkovitega sodnega varstva je splošno načelo prava Unije, ki je sedaj izraženo v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), ki v pravu Unije ustreza členu 6(1) EKČP (glej sodbe Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 51; Otis in drugi, C-199/11, EU:C:2012:684, točka 47, in Schindler Holding in drugi/Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, točka 36).

41 Spomniti je treba, da čeprav so, kot potrjuje člen 6(3) PEU, temeljne pravice, ki so zagotovljene z EKČP, kot splošna načela del prava Unije, in čeprav člen 52(3) Listine določa, da imajo pravice iz Listine, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z EKČP, enak pomen in obseg, kot sta zanje določena z navedeno konvencijo, ta, dokler Unija ne postane njena pogodbenica, ni pravni instrument, ki bi bil formalno vključen v pravni red Unije (glej sodbo Schindler Holding in drugi/Komisija, EU:C:2013:522, točka 32).

42 V skladu z ustaljeno sodno prakso pravo Unije določa sistem sodnega nadzora odločb Komisije v zvezi s postopki za izvajanje člena 102 PDEU, ki zagotavlja vsa jamstva, zahtevana v členu 47 Listine (glej v tem smislu sodbi Chalkor/Komisija, EU:C:2011:815, točka 67, in Otis in drugi, EU:C:2012:684, točki 56 in 63). Ta sistem sodnega nadzora sestavlja sistem zakonitosti aktov institucij, ki je določen v členu 263 PDEU, ki se lahko ob uporabi člena 261 PDEU dopolni z neomejeno pristojnostjo Sodišča glede sankcij, določenih v teh uredbah.

43 Glede nadzora zakonitosti odločb Komisije na področju konkurenčnega prava člen 263 PDEU v prvem in drugem odstavku določa, da Sodišče nadzira zakonitost zakonodajnih aktov Komisije s pravnim učinkom za tretje osebe in je zato pristojno za odločanje o tožbah zaradi nepristojnosti, bistvene kršitve postopka, kršitve Pogodb ali katerega koli pravnega pravila, ki se nanaša na njeno uporabo, ali zaradi zlorabe pooblastil. V skladu s členom 256 PDEU je Splošno sodišče na prvi stopnji pristojno za nadzor zakonitosti odločb Komisije s področja konkurenčnega prava, kot je določeno v členu 263 PDEU.

44 Ta nadzor zakonitosti je dopolnjen z neomejeno sodno pristojnostjo glede glob ali periodičnih denarnih kazni, ki jih je Komisija v skladu s členom 261 PDEU določila zaradi kršitve pravil konkurence. Člen 17 Uredbe št. 17, nadomeščen s členom 31 Uredbe št. 1/2003, določa, da ima

Sodišče neomejeno pristojnost za odločanje o tožbah v zvezi z odločbami, s katerimi je Komisija določila globo ali periodično denarno kazen, kar pomeni, da lahko naloženo globo ali periodično denarno kazen odpravi, zniža ali zviša.

- 45 Iz zgoraj navedenega izhaja, da se obseg nadzora zakonitosti razširja na vse odločbe Komisije v zvezi s postopki za izvajanje člena 102 PDEU, medtem ko je obseg neomejene sodne pristojnosti iz člena 31 Uredbe št. 1/2003 omejen na elemente teh določb, v katerih je določena globo ali periodična denarna kazen.
- 46 Ker se peti del petega pritožbenega razloga nanaša na elemente sporne odločbe, ki se nanašajo na ugotovitev kršitve, je treba trditve pritožnic v zvezi s kršitvijo obveznosti izvajanja neomejenega sodnega nadzora v smislu člena 47 Listine razlagati tako, da se v obravnavanem primeru nanaša na izvajanje nadzora zakonitosti iz člena 263 PDEU s strani Splošnega sodišča.
- 47 Pritožnici v bistvu trdita, da je Splošno sodišče kršilo obveznost izvajanja nadzora neomejene sodne pristojnosti v smislu člena 47 Listine v okviru presoje zlorabe in njenih učinkov na konkurenco. Pritožnici Splošnemu sodišču zlasti očitata, da je zavrnilo njune trditve, potem ko je v točkah 211, 220, 223, 244, 251 in 263 izpodbijane sodbe ugotovilo neobstoj očitne napake Komisije. Pritožnici v zvezi s tem navajata tri očitke.
- 48 Pritožnici s prvim očitkom trdita, da je Splošno sodišče opravilo nadzor, ki je bil omejen na očitno napako pri presoji elementov, ki niso bili razlog za zapletene ekonomske presoje.
- 49 Pritožnici z drugim očitkom trdita, da se je Splošno sodišče napačno omejilo na nadzor očitnih napak pri presoji, da mu tako ne bi bilo treba preučiti, ali dokazi, ki jih je predložila Komisija, potrjujejo ugotovitve njene presoje zapletenega ekonomskega položaja v skladu s sodbo Komisija/Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, točka 39).
- 50 Pritožnici s tretjim očitkom trdita, da mora Splošno sodišče tudi v primeru obstoja zapletenih ekonomskih vprašanj izvesti nadzor neomejene sodne pristojnosti v smislu člena 6 EKČP, kakor je razložen s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 27. septembra 2011 A. Menarini Diagnostics S.r.l. c. Italie (št. 43509/08), v kateri ni prostora za merilo očitne napake pri presoji.
- 51 V skladu s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice spoštovanje člena 6 EKČP ne izključuje, da v upravnem postopku „kazen“ najprej naloži upravni organ. Vendar zahteva, da nad odločbo upravnega organa, ki ne izpolnjuje pogojev, določenih v členu 6(1) EKČP, pozneje nadzor opravi sodni organ, ki ima neomejeno pristojnost (sodba Evropskega sodišča za človekove pravice Segame SA proti Franciji, št. 4837/06, CEDH, 2012, točka 55, in sodba A. Menarini Diagnostics proti Italiji, točka 59).
- 52 Iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice še izhaja, da ima sodni organ z neomejeno pristojnostjo med drugim tudi pooblastilo, da glede katerega koli vprašanja tako dejansko kot pravno spremeni sprejeto odločbo. Tak organ mora biti zlasti pristojen za preučitev vseh dejanskih in pravnih vprašanj, upoštevni v sporu, ki mu je bil predložen v odločanje (glej zlasti navedeno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice A. Menarini Diagnostics proti Italiji, točka 59; in sodbo Schindler Holding in drugi/Komisija, EU:C:2013:522, točka 35).
- 53 Iz ustaljene sodne prakse pa izhaja, da nadzor zakonitosti, določen v členu 263 PDEU, pomeni, da lahko sodišče Unije opravlja nadzor tako nad dejstvi kot nad uporabo prava v zvezi s trditvami, ki jih tožeče stranke navedejo zoper sporno odločbo, in da ima pooblastilo za presojo dokazov, razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe in spremembo zneska glob (glej v tem smislu sodbo Schindler Holding in drugi/Komisija, EU:C:2013:522, točka 38 in navedena sodna praksa).

- 54 Sodišče je tako že imelo možnost poudariti, da če ima Komisija na področjih, na katerih nastajajo zapletene ekonomske presoje, polje proste presoje glede ekonomskih zadev, to ne pomeni, da sodišču Unije ni treba opraviti nadzora nad razlago podatkov ekonomske narave, ki jo poda Komisija. Sodišče Unije mora namreč med drugim ne le preveriti pravilnost predloženih dokazov ter njihovo verodostojnost in skladnost, ampak tudi nadzirati, ali ti dokazi pomenijo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega položaja, ter ali so taki, da utemeljujejo ugotovitve, ki so bile izpeljane na njihovi podlagi (sodbe Komisija/Tetra Laval, EU:C:2005:87, točka 39; Chalkor/Komisija, EU:C:2011:815, točka 54, in Otis in drugi, EU:C:2012:684, točka 59).
- 55 Poleg tega s tem, da nad sporno odločbo kot celoto ni bil po uradni dolžnosti opravljen nadzor, ni bilo kršeno načelo učinkovitega sodnega varstva. Za upoštevanje tega načela ni nujno, da Splošno sodišče – ki mora odgovoriti na navedene tožbene razloge in opraviti nadzor tako nad dejstvi kot nad uporabo prava – po uradni dolžnosti ponovno v celoti pregleda spis (sodbi Chalkor/Komisija, EU:C:2011:815, točka 66, in Kone in drugi/Komisija, EU:C:2013:696, točka 32).
- 56 Sodišče Unije mora tako nadzor zakonitosti opraviti na podlagi dokazov, ki jih tožeča stranka predloži v podporo razlogom, ki jih navaja, in se pri tem ne sme opirati na polje proste presoje Komisije v zvezi s presojo teh dokazov, da bi opustilo izvedbo temeljitega nadzora nad uporabo prava in nad dejstvi (glej v tem smislu sodbi Chalkor/Komisija, EU:C:2011:815, točka 62, in Schindler Holding in drugi/Komisija, EU:C:2013:522, točka 37).
- 57 Glede na te značilnosti nadzor, določen s členom 263 PDEU, izpolnjuje zahteve načela učinkovitega sodnega varstva iz člena 6(1) EKČP, ki v pravu Unije ustreza členu 47 Listine (glej v tem smislu sodbe Chalkor/Komisija, EU:C:2011:815, točka 67; Otis in drugi, EU:C:2012:684, točka 56, in Schindler Holding in drugi/Komisija, EU:C:2013:522, točka 38).
- 58 Pritožnici v obravnavanem primeru zgolj na splošno uveljavljata napačno uporabo prava v zvezi s proučitvijo – s strani Splošnega sodišča – dokazov, ki jih je predložila Komisija, ne da bi natančno opredelili naravo te morebitne napake, ki jo je storilo Splošno sodišče, med drugim, glede na pogoje iz točke 54 te sodbe. Tako konkretno ne navajata, da Splošno sodišče ni preučilo resničnosti predloženih dokazov, njihove verodostojnosti in skladnosti niti da dokazi, v zvezi s katerimi je Splošno sodišče opravilo nadzor, niso predstavljali vseh upoštevanih podatkov, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega ekonomskega položaja. Poleg tega ne pojasnujeta, kako naj bi Splošno sodišče napačno uporabilo pravo v ugotovitvah iz točk 211, 220, 223, 244, 251 in 263 izpodbijane sodbe in v razlogovanju, ki se nanaša na te točke.
- 59 Vsekakor je treba poudariti, da Splošno sodišče pri izvajanju nadzora zakonitosti iz člena 263 PDEU ni zgolj preučilo obstoja očitnih napak pri presoji, temveč je dejansko opravilo temeljit nadzor nad uporabo prava in nad dejstvi sporne odločbe, ob upoštevanju tožbenih razlogov pritožnic, s čimer je zadostilo zahtevam nadzora neomejene sodne pristojnosti v smislu člena 47 Listine (glej v tem smislu sodbi Chalkor/Komisija, EU:C:2011:815, točka 82, in KME in drugi/Komisija, C-272/09 P, EU:C:2011:810, točka 109).
- 60 Zato je treba kot neutemeljeno zavrnilo trditev, da je Splošno sodišče kršilo obveznost izvajanja neomejene pristojnosti v zvezi z ugotovitvijo kršitev, in tudi peti del petega pritožbenega razloga.

Prvi in deveti pritožbeni razlog: kršitev pravice do obrambe

- 61 Pritožnici s prvim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče kršilo pravico do obrambe. Ta pritožbeni razlog ima štiri dele.

62 Deveti pritožbeni razlog pritožnic se nanaša na domnevno predolgo trajanje postopka pred Splošnim sodiščem. Glede na to, da skoraj v celoti povzema del navedb prvega pritožbenega razloga, ju je treba obravnavati skupaj.

Prvi del prvega pritožbenega razloga in deveti pritožbeni razlog: nesorazmerno dolgo trajanje postopka

63 Pritožnici s prvim delom prvega pritožbenega razloga in z devetim pritožbenim razlogom navajata nesorazmerno dolgo trajanje postopka pred Splošnim sodiščem, s čimer naj bi bila kršena njuna temeljna pravica do učinkovitega sodnega varstva v razumnem roku, zagotovljena s členom 47 Listine in členom 6 EKČP.

64 Čeprav pritožnici predlagata razveljavitev izpodbijane sodbe in podredno razveljavitev te sodbe, ker je z njo potrjena globa, ki jima je bila naložena, ali njeno znižanje, pa je treba poudariti, da je Sodišče že razsodilo, da če ne obstajajo indici, da je predolgo trajanje postopka pred Splošnim sodiščem vplivalo na rešitev spora, se izpodbijana sodba zaradi nespoštovanja sojenja v razumnem roku ne razveljavi. Če namreč nespoštovanje sojenja v razumnem roku ni vplivalo na rešitev spora, razveljavitev izpodbijane sodbe ne bi odpravila kršitve načela učinkovitega sodnega varstva, ki jo je storilo Splošno sodišče (sodbe *Gascogne Sack Deutschland/Komisija*, C-40/12 P, EU:C:2013:768, točki 81 in 82; *Kendrion/Komisija*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, točki 82 in 83, in *Groupe Gascogne/Komisija*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, točki 81 in 82).

65 Pritožnici v obravnavanem primeru Sodišču nista predložili nobenega indica, ki bi kazal na to, da bi nespoštovanje sojenja v razumnem roku s strani Splošnega sodišča lahko vplivalo na rešitev spora, ki mu je bil predložen v odločanje. Njune trditve, v skladu s katerimi jima je trajanje postopka onemogočilo vložitev pritožbe pred razglasitvijo sodbe *TeliaSonera Sverige* (C-52/09, EU:C:2011:83), ne omogočajo ugotovitve, da bi bila lahko rešitev spora, ki je bil Splošnemu sodišču predložen v odločanje, drugačna.

66 Ker pritožnici podredno Sodišču predlagata zmanjšanje zneska globe, ki jima je bila naložena, je treba spomniti, da je treba kršitev obveznosti iz člena 47, drugi odstavek, Listine, ki jo je storilo sodišče Unije, in sicer da o predloženi zadevi odloči v razumnem roku, sankcionirati z odškodninsko tožbo, ki se vložijo pri Splošnem sodišču, saj je taka tožba učinkovito sredstvo. Tako predloga za povrnitev škode, nastale, ker Splošno sodišče ni spoštovalo sojenja v razumnem roku, ni mogoče vložiti neposredno pri Sodišču v okviru pritožbe, ampak ga je treba vložiti pri Splošnem sodišču (sodbe *Gascogne Sack Deutschland/Komisija*, EU:C:2013:768, točke od 86 do 90; *Kendrion/Komisija*, EU:C:2013:771, točke od 91 do 95, in *Groupe Gascogne/Komisija*, EU:C:2013:770, točke od 80 do 84).

67 Splošno sodišče, ki je pristojno na podlagi člena 256(1) PDEU in ki odloča o odškodninskem zahtevku, mora o takšnem zahtevku odločiti v drugačni sestavi, kot je ta, ki je odločala o sporu, v zvezi s katerim poteka postopek, katerega trajanje se graja (sodba *Groupe Gascogne/Komisija*, EU:C:2013:770, točka 90).

68 V obravnavanem primeru pritožba ne vsebuje podatkov, ki so potrebni ob poteku prvostopenjskega postopka, da se Sodišču omogoči, da odloči o nerazumno dolgem trajanju navedenega postopka.

69 Iz zgornjih ugotovitev je razvidno, da je treba prvi del prvega pritožbenega razloga in deveti pritožbeni razlog zavrniti.

Drugi del prvega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri ugotovitvi nedopustnosti nekaterih trditvev, navedenih v prilogah

- 70 Pritožnici z drugim delom prvega pritožbenega razloga menita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, s tem da je, prvič, v točkah 62 in 63 izpodbijane sodbe presodilo, da se bodo priloge k tožbi in repliki v tej zadevi upoštevale le v delu, v katerem so podprti ali dopolnjeni tožbeni razlogi ali trditve, ki sta jih tožeči stranki izrecno navedli v besedilu svojih pisanj, in drugič, v točkah 231, 250 in 262 te sodbe na podlagi prej navedenega načela za nedopustne razglasilo trditve, ki so navedene v teh prilogah in ki se nanašajo na izračun končne vrednosti, na povprečno trajanje naročniškega razmerja in na dvojno knjiženje več stroškovnih postavk.
- 71 Poudariti je treba, da je Splošno sodišče v navedenih točkah uporabilo postopkovno pravilo, navedeno v točki 58 izpodbijane sodbe in določeno v členu 21 Statuta Sodišča ter členu 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča, na podlagi katerega morajo bistveni dejanski in pravni elementi, na katerih tožba temelji, izhajati vsaj na kratko, vendar koherentno in razumljivo iz besedila tožbe, kakor poudarja generalni pravobranilec v točki 26 sklepnih predlogov.
- 72 Glede trditve, da Splošno sodišče od pritožnic ne bi smelo zahtevati, naj v tožbo vključita vse ekonomske izračune, na katere se opirajo njune trditve, je treba ugotoviti, da ta ne opredeljuje z zahtevano natančnostjo napačne uporabe prava s strani Splošnega sodišča. Zato jo je treba zavreči kot nedopustno na podlagi sodne prakse navedene v točkah 29 in 30 te sodbe.
- 73 Zato je treba drugi del prvega pritožbenega razloga zavrniti kot delno neutemeljen in zavreči kot delno nedopusten.

Tretji del prvega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri ugotovitvi nedopustnosti trditvev v zvezi z neobstojem nepogrešljivosti infrastrukture za nacionalni in regionalni dostop

- 74 Pritožnici s tretjim delom prvega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v točki 182 izpodbijane sodbe izkrivljalo dejstva in kršilo pravico do obrambe s tem, da je presodilo, da se v okviru presoje učinkov svojega ravnanja nista sklicevali na neobstoj nepogrešljivosti veleprodajnega proizvoda.
- 75 Ugotoviti je treba, da je ta trditev neupoštevna, kot poudarja tudi generalni pravobranilec v točki 27 sklepnih predlogov, ker bi sklicevanje na neobstoj nepogrešljivosti veleprodajnega proizvoda spadalo v obširnejše razlogovanje, ki bi klicalo k uporabi meril, ki jih je Sodišče določilo v sodbi Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), v okviru nedovoljene zavrnitve dobave. Toda kot izhaja iz točk 180 in 181 izpodbijane sodbe, zloraba, ki se očita pritožnicama, v obliki cenovnih škarij pomeni samostojno obliko zlorabe, ki se razlikuje od zavrnitve dobave, tako da meril iz sodbe Bronner (EU:C:1998:569) v obravnavanem primeru ni bilo mogoče uporabiti (sodba TeliaSonera Sverige, C-52/09, EU:C:2011:83, točke od 55 do 58).
- 76 Zato je treba tretji del prvega pritožbenega razloga zavrniti kot neupoštevna.

Četrty del prvega pritožbenega razloga: kršitev pravice do obrambe in domneve nedolžnosti

- 77 Pritožnici s četrty delom prvega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče kršilo pravico do obrambe in domnevo nedolžnosti s tem, da je v zvezi z nekaterimi trditvami iz sporne odločbe, na katere se Komisija ni sklicevala v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, presodilo, da bi morali tožeči stranki dokazati, da bi bil rezultat, do katerega je Komisija prišla v odločbi, drugačen, če se teh trditvev ne bi upoštevalo.

- 78 Ugotoviti je treba, da trditve pritožnic v zvezi s tem ne vsebujejo natančnih navedb glede točk izpodbijane sodbe, v katerih naj bi bilo napačno uporabljeno pravo.
- 79 Zato in ob upoštevanju ustaljene sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, je treba četrti del prvega pritožbenega razloga zavreči kot nedopusten.
- 80 Glede na zgoraj navedeno je treba prvi pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavriniti kot delno neupošteven ter delno neutemeljen, deveti pritožbeni razlog pa zavriniti kot neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri opredelitvi upoštevnih veleprodajnih trgov

- 81 Pritožnici z drugim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri opredelitvi upoštevnih veleprodajnih trgov. Komisija, ECTA, družba France Telecom in združenje Ausbanc Consumo trdijo, da je ta pritožbeni razlog nedopusten.
- 82 Prvič, ugotoviti je treba, da uvodne trditve navedenega pritožbenega razloga ne opredeljujejo z zahtevano natančnostjo napačne uporabe prava s strani Splošnega sodišča, ampak so v njih le splošne in nepodprte trditve, ki se v glavnem nanašajo na kršitev domneve nedolžnosti in pravil, ki urejajo dokazno breme, tako da jih je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, zavreči kot nedopustne.
- 83 Drugič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče storilo napako v točki 117 izpodbijane sodbe, ki se nanaša na vrsto presoj dejstev v zvezi z velikimi naložbami, ki se zahtevajo za razvezavo lokalne zanke.
- 84 Toda spomniti je treba, da je v skladu s členom 256 PDEU in členom 58, prvi odstavek, Statuta sodišča pritožba zoper odločbe Splošnega sodišča omejena na pravna vprašanja. V skladu z ustaljeno sodno prakso je samo Splošno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja ter načeloma za presojo dokazov, ki jih je sprejelo za utemeljitev dejanskega stanja. Ta presoja torej – razen če gre za izkrivljanje teh dokazov – ni pravno vprašanje, ki je predmet nadzora Sodišča (sodbi Moser Baer India/Svet, C-535/06 P, EU:C:2009:498, točka 32 in navedena sodna praksa, in E.ON Energie/Komisija, C-89/11 P, EU:C:2012:738, točka 64).
- 85 Ob upoštevanju te sodne prakse je treba razlogovanje pritožnic, ki se nanaša na naložbe, potrebne za uporabo razvezave lokalne zanke, zavriniti kot nedopustno.
- 86 Tretjič, pritožnici nasprotujeta presojam dejstev, ki so opravljene v točki 115 in naslednjih izpodbijane sodbe in na podlagi katerih je Splošno sodišče v točki 134 navedene sodbe ugotovilo, da je razvezavo krajevne zanke izključila z upoštevnega trga v tej zadevi. Pritožnici zlasti menita, da je napačna presoja, v skladu s katero mora operater imeti kritično maso za izvedbo velikih naložb, ki so potrebne za uporabo razvezave lokalne zanke.
- 87 Četrtič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče storilo napako pri presoji s tem, da je v točki 123 izpodbijane sodbe potrdilo razlogovanje Komisije, v skladu s katerim se mora zamenljivost, potrebna za namene opredelitve upoštevnega trga, uresničiti kratkoročno. Pritožnici menita, da Splošno sodišče ni upoštevalo dejstva, da je treba merilo SSNIP (*small but significant and non transitory increase in price*, merilo majhnega, vendar pomembnega in ne prehodnega povečanja cen) uporabiti v konkretnem časovnem okviru.
- 88 Petič, pritožnici grajata izpodbijano sodbo, ker na bi Splošno sodišče izključilo obstoj zadostne zamenljivosti med veleprodajnimi proizvodi.
- 89 Ker je namen teh trditev izpodbijanje presoje dejstev, ki jih je opravilo sodišče, jih je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, zavreči kot nedopustne.

- 90 Glede na zgoraj navedeno in kakor je poudaril generalni pravobranilec v točki 12 sklepnih predlogov, je treba ugovoru nedopustnosti, ki so ga podali Komisija, ECTA, France Telecom in Ausbanc Consumo, ugoditi in drugi pritožbeni razlog v celoti zavreči kot nedopusten.

Tretji pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji prevladujočega položaja

- 91 Pritožnici s tretjim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je v točki 146 in naslednjih izpodbijane sodbe ugotovilo domnevno prevladujoč položaj družbe Telefónica in njenih hčerinskih družb na zadevnih trgih. Natančneje, pritožnici Splošnemu sodišču očitata, da je obstoj prevladujočega položaja oprlo na njune velike tržne deleže na zadevnih trgih, in sicer 100 % na regionalnem veleprodajnem trgu in 84 % na nacionalnem veleprodajnem trgu, ne da bi upoštevalo učinkovite omejitve konkurence, ki so jim bile podvržene.
- 92 V zvezi s tem zadostuje ugotoviti, da je Splošno sodišče preučilo trditve pritožnic, s katerimi sta v točkah 156, 157 in od 160 do 167 izpodbijane sodbe skušali dokazati obstoj konkurenčnih omejitev na zadevnih trgih, in ugotovilo, da nobena od teh trditvev ne more ovreči obstoja prevladujočega položaja, ki sta ga imeli na teh trgih.
- 93 Ker skušata pritožnici s svojimi trditvami izpodbiti presojo dejstev, ki jo je opravilo Splošno sodišče, je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, te zavreči kot nedopustne.
- 94 Zato je treba tretji pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten.

Četrty pritožbeni razlog: kršitev lastninske pravice in načel sorazmernosti, pravne varnosti in zakonitosti ter neupoštevanje sodne prakse iz sodbe Bronner (EU:C:1998:569)

- 95 Pritožnici s četrty pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da sta kršili člen 102 PDEU, čeprav niso bili podani bistveni elementi neupravičene zavrnitve dobave, ki jih je sodišče določilo v sodbi Bronner (EU:C:1998:569), in natančneje, nepogrešljivost inputa. Splošno sodišče naj bi s tem kršilo lastninsko pravico pritožnic ter načela sorazmernosti, pravne varnosti in zakonitosti.
- 96 Kot je razvidno iz točke 74 te sodbe, je Splošno sodišče v točkah 180 in 181 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so se merila, ki jih je Sodišče določilo v sodbi Bronner (EU:C:1998:569), nanašala na nedovoljeno zavrnitev dobave. Toda zloraba, ki se očita pritožnicama, v obliki cenovnih škarij, pomeni samostojno obliko zlorabe, ki se razlikuje od zavrnitve dobave (sodba TeliaSonera Sverige, EU:C:2011:83, točka 56), za katero ni mogoče uporabiti meril, določenih v sodbi Bronner (EU:C:1998:569), in natančneje, nepogrešljivosti inputa.
- 97 Pritožnici prav tako trdita, da naj bi odločitev Splošnega sodišča o neuporabi meril iz sodbe Bronner (EU:C:1998:569) povzročila kršitev njune lastninske pravice ter načel sorazmernosti, pravne varnosti in zakonitosti.
- 98 Ne glede na utemeljenost teh trditvev je treba ugotoviti, kakor poudarja Komisija, da jih pritožnici nista navedli pred Splošnim sodiščem.
- 99 V skladu z ustaljeno sodno prakso pa je treba razlog, ki je prvič predstavljen v okviru pritožbe pred Sodiščem, zavreči kot nedopusten. V okviru pritožbe je pristojnost Sodišča omejena na preizkus presoje razlogov Sodišča prve stopnje, ki so bili pred njim obravnavani. Če bi namreč stranka v tem okviru lahko prvič navajala razlog, ki ga ni navedla pred Splošnim sodiščem, bi ji to omogočalo, da Sodišču, katerega pristojnost je pri odločanju o pritožbah omejena, predloži zadevo, katere predmet je širši od tistega, o katerem je odločalo Splošno sodišče (sodba Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, EU:C:2005:408, točka 165 in navedena sodna praksa).

100 Zato je treba te trditve, kot je v točki 16 sklepnih predlogov ugotovil generalni pravobranilec, zavreči kot nedopustne.

101 Glede na navedeno je treba četrti pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrni kot delno neutemeljen.

Peti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji zlorabe in njenega učinka na konkurenco

102 Pritožnici s petim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji zlorabe in njenih učinkov na konkurenco. Ta pritožbeni razlog ima šest delov.

103 Peti del petega pritožbenega razloga je že bil preizkušen in je bil v točki 60 te sodbe zavrjen kot neutemeljen.

Prvi del petega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri uporabi merila cenovnih škarij

104 Pritožnici v podporo prvega dela petega pritožbenega razloga, ki se nanaša na napačno uporabo prava pri uporabi merila cenovnih škarij, zgolj povzemata merili cenovnih škarij, ki ju je uporabila Komisija, očitke, ki sta ju v zvezi s tem predstavili v svoji začetni vlogi, ter odgovore, ki jih je podalo Splošno sodišče.

105 Ker pritožnici v zvezi s tem nista opredelili nobene napačne uporabe prava s strani Splošnega sodišča niti točk izpodbijane sodbe, v katerih je morda prišlo do takšne napačne uporabe prava, je treba ob upoštevanju ustaljene sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, prvi del petega pritožbenega razloga zavreči kot nedopusten.

Drugi del petega pritožbenega razloga: napake pri izbiri veleprodajnih inputov

106 Pritožnici z drugim delom petega pritožbenega razloga, ki se nanaša na napake pri izbiri veleprodajnih inputov, trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 200 do 211 izpodbijane sodbe napačno preučilo obstoj cenovnih škarij za vsak veleprodajni proizvod upoštevan ločeno, ne da bi upoštevalo, da so drugi operaterji uporabljali optimalno kombinacijo veleprodajnih proizvodov, vključno z razvezovanjem krajevne zanke, kar naj bi jim omogočalo, da zmanjšajo svoje stroške.

107 Kot poudarja Komisija, sta pritožnici s temi trditvami skušali omajati presoje dejstev, ki jih je Splošno sodišče v zvezi z opredelitvijo zadevnih trgov in neuporabo takšne optimalne kombinacije s strani drugih operaterjev opravilo zlasti v točkah 202 in 210 izpodbijane sodbe. Pritožnici navajata tudi izkrivljanje dejstev, vendar pa pri tem natančno ne navedeta, katere elemente iz spisa naj bi Splošno sodišče izkrivilo. Zato je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, in kot je generalni pravobranilec ugotovil v točki 18 sklepnih predlogov, to trditev zavreči kot nedopustno.

108 Poleg tega, v nasprotju s tem kar trdijo tožeče stranke, Splošno sodišče v točki 210 izpodbijane sodbe ni napačno prevalilo dokaznega bremena, vendar je le opozorilo, da elementi, na katere je Komisija oprla svojo odločitev in ki jih pritožnici nista izpodbijali, kažejo, da drugi operaterji v času kršitve takšne optimalne kombinacije niso uporabljali.

109 Glede na navedeno je treba drugi del petega pritožbenega razloga zavreči kot delno nedopusten in zavrni kot delno neutemeljen.

Tretji in četrti del petega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri preučitvi metode DCF in metode „obdobje za obdobjem“, ki ju je uporabila Komisija

- 110 Pritožnici s tretjim delom petega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 212 do 232 izpodbijane sodbe večkrat napačno uporabilo pravo pri preučitvi metode DCF, ki jo je Komisija uporabila v sporni odločbi.
- 111 Pritožnici s četrtim delom petega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 233 do 264 izpodbijane sodbe večkrat napačno uporabilo pravo pri preučitvi metode „obdobje za obdobjem“, ki jo je Komisija uporabila v tej odločbi.
- 112 V zvezi s tem je iz točke 213 izpodbijane sodbe razvidno, da je Komisija v okviru izračuna cenovnih škarij izračunala dobičkonosnost pritožnic z uporabo teh dveh metod, in sicer metode „obdobje za obdobjem“ in metode DCF, ki sta jo predlagali pritožnici, zlasti z namenom, da bi „zagotovila, da metoda, ki [sta jo predlagali pritožnici], ne bi ovrgla ugotovitve o obstoju cenovnih škarij na podlagi analize ‚obdobje za obdobjem‘“.
- 113 Ugotoviti je treba, da skušata pritožnici pod krinko splošnih in nepotrjenih trditev kršitve domneve nedolžnosti in obveznosti učinkovitega sodnega varstva dejansko doseči ponovno preučitev dveh metod, ki ju je Komisija uporabila za izračun njune dobičkonosnosti.
- 114 Toda iz sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, izhaja, da je samo Splošno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja ter načeloma za presojo dokazov, ki jih je sprejelo za utemeljitev tega dejanskega stanja.
- 115 Zato, in kot je v točki 18 sklepnih predlogov predlagal generalni pravobranilec, je treba tretji in četrti del petega pritožbenega razloga zavreči kot nedopustna.

Šesti del petega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri preučitvi učinkov ravnanja pritožnic na maloprodajni trg

- 116 Pritožnici s šestim delom petega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče večkrat napačno uporabilo pravo v okviru preučitve učinkov njunega ravnanja na maloprodajni trg.
- 117 Pritožnici v okviru prvega očitka trdita, da je Splošno sodišče storilo napako s tem, da pri preučitvi učinkov ravnanja na maloprodajni trg ni upoštevalo, da inputi niso nujni, s čimer je kršilo načela, ki jih je Sodišče potrdilo v sodbi TeliaSonera Sverige (EU:C:2011:83).
- 118 Ta očitek je treba zavrniti kot neutemeljen, saj temelji na napačni razlagi točke 69 sodbe TeliaSonera Sverige (EU:C:2011:83), v kateri je Sodišče zgolj navedlo, da bi bila lahko nepogrešljivost veleprodajnega proizvoda upoštevana v okviru presoje učinkov zbijanja marž, tako da je Splošno sodišče ni bilo dolžno upoštevati.
- 119 Splošno sodišče je tako uporabilo pristojnost za presojo dejanskega stanja v točkah 275 in 276 izpodbijane sodbe s tem, da je potrdilo, da je Komisija v sporni odločbi ugotovila obstoj verjetnih učinkov ravnanja pritožnic na zadevne trge, ne glede na to, ali so inputi nepogrešljivi.
- 120 Pritožnici z drugim očitkom trdita, da bi Splošno sodišče moralo preveriti, ali je bila razlika med veleprodajnimi cenami inputov in maloprodajnimi cenami pozitivna ali negativna.
- 121 Kot trdi Komisija, je treba ta drugi očitek zavreči kot nedopusten ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 99 te sodbe, saj ga pritožnici nista navedli pred Splošnim sodiščem.

- 122 Poleg tega v navedenem očitku niso natančno opredeljene točke izpodbijane sodbe, v katerih naj bi bilo napačno uporabljeno pravo, tako da ga je treba zavreči kot nedopustnega na podlagi sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe.
- 123 Pritožnici s tretjim očitkom trdita, da je Splošno sodišče v točki 283 izpodbijane sodbe storilo napako s tem, da je kot brezpredmetne zavrnilo njune trditve o neobstoju dokaza o dejanskih učinkih cenovnih škarij na trg.
- 124 Ta tretji očitek je treba zavrniti kot neutemeljen, ker mora praksa, kakršna je praksa cenovnih škarij, za dokaz, da pomeni zlorabo, imeti protikonkurenčni učinek na trgu, vendar ni treba, da je nujno konkreten, ker zadošča dokaz potencialnega protikonkurenčnega učinka, ki bi lahko izrinil vsaj tako učinkovite konkurente, kot je podjetje s prevladujočim položajem (glej sodbo TeliaSonera Sverige, EU:C:2011:83, točka 64), in ker je Splošno sodišče v točki 282 izpodbijane sodbe v okviru presoje dejanskega stanja ugotovilo, da je Komisija dokazala obstoj teh potencialnih učinkov.
- 125 Glede na zgoraj navedeno je treba peti pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Šesti pritožbeni razlog: kršitev prepovedi ravnanja ultra vires s strani Komisije in kršitev načel subsidiarnosti, sorazmernosti, pravne varnosti, lojalnega sodelovanja in dobrega upravljanja

- 126 Pritožnici s šestim pritožbenim razlogom trdita, da Splošno sodišče ni upoštevalo prepovedi za Komisijo, da ravna *ultra vires* in da je kršilo načelo subsidiarnosti, sorazmernosti, pravne varnosti, lojalnega sodelovanja in dobrega upravljanja.
- 127 Prvi del tega pritožbenega razloga se nanaša na domnevno napačno uporabo prava s strani Splošnega sodišča v točkah od 289 do 294 izpodbijane sodbe pri preučitvi kršitve prepovedi ravnanja *ultra vires* s strani Komisije.
- 128 Prvič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče potrdilo napačno razlago sodne prakse v zadevi Bronner (EU:C:1998:569), ker je menilo, da je bila Komisija pristojna za *ex post* ureditev cenovnih pogojev za uporabo infrastrukture, ki ni nujna. Toda ta argumentacija ni utemeljena, saj podpira tezo, da se člen 102 PDEU lahko uporablja, zgolj če so izpolnjeni pogoji, določeni v sodbi Bronner (EU:C:1998:569). V zvezi s tem je treba spomniti, da se člen 102 PDEU splošno uporablja, in njegove uporabe ni mogoče omejiti, kot je med drugim Splošno sodišče pravilno poudarilo v točki 293 izpodbijane sodbe, z obstojem regulativnega okvira, ki ga je sprejel zakonodajalec Unije, da bi *ex ante* uredil trge komunikacij.
- 129 Drugič, pritožnici navajata več nepotrjenih trditev v zvezi z izkrivljanjem dejstev s strani Splošnega sodišča v zvezi z uporabo „regulativnega“ pojma s strani Komisije ali v zvezi z neobstojem pristojnosti Komisije za *ex post* urejanje cenovnih pogojev za uporabo infrastrukture, ki ni nujna. Ker v teh navedbah ni zahtevano natančnostjo opredeljena morebitna napačna uporaba prava s strani Splošnega sodišča, jih je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, zavreči kot nedopustne.
- 130 Pritožnici z drugim delom šestega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 296 do 308 izpodbijane sodbe večkrat napačno uporabilo pravo pri preizkusu kršitve načel subsidiarnosti, sorazmernosti in pravne varnosti s strani Komisije.
- 131 Ugotoviti je treba, da je treba prvi očitek pritožnic, ki se nanaša na kršitev načela sorazmernosti, ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, zavreči kot nedopusten, ker pritožnici nista navedli točk izpodbijane sodbe, v katerih naj bi bilo napačno uporabljeno pravo.

- 132 Drugi očitke se nanaša na to, da naj bi Splošno sodišče v točki 306 izpodbijane sodbe kršilo načelo pravne varnosti s tem, da je priznalo, da bi ravnanje v skladu z regulativnim okvirom lahko pomenilo kršitev člena 102 PDEU.
- 133 Ta očitke je treba zavrniti kot neutemeljen, ker – kot pravilno navajajo Komisija, ECTA in France Telecom – to, da je ravnanje nekega podjetja v skladu z regulativnim okvirom, ne pomeni, da je to ravnanje v skladu s členom 102 PDEU.
- 134 Pritožnici s tretjim očitkom, ki se nanaša na kršitev načela subsidiarnosti, menita, da je Splošno sodišče v točkah od 299 do 304 izpodbijane sodbe očitno izkrivilo njune trditve ter ni upoštevalo enakosti ciljev konkurenčnega prava in regulativnega okvira. Glede na to enakost ciljev bi Splošno sodišče moralo preveriti skladnost posredovanja Komisije na podlagi konkurenčnega prava s cilji, ki jim v skladu z navedenim regulativnim okvirom sledi Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (španska komisija za trg telekomunikacij, v nadaljevanju: CMT).
- 135 Ta tretji očitke je treba zavreči kot delno nedopusten v delu, v katerem se nanaša na izkrivljanje trditve pritožnic, saj pritožnici ne opredelita natančno trditve, ki naj bi jih Splošno sodišče izkrivilo, in zavrniti kot delno neutemeljen v delu, v katerem se nanaša na kršitev načela subsidiarnosti, saj izvajanje člena 102 PDEU s strani Komisije ni odvisno od predhodne preučitve dejanj nacionalnih organov.
- 136 Pritožnici s tretjim delom šestega pritožbenega predloga trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je v točkah od 309 do 315 izpodbijane sodbe presodilo, da Komisija ni kršila načel lojalnega sodelovanja in dobrega upravljanja.
- 137 Pritožnici prav tako trdita, da je Splošno sodišče v točkah 313 in 314 izpodbijane sodbe izkrivilo njune trditve, ker naj Komisiji ne bi očitali, da se glede obvestila o ugotovitvah o mogočih kršitvah ni posvetovala s CMT, temveč da ni ukrepala glede na vse nujne dejanske okoliščine, in v sodelovanju s CMT.
- 138 Ta tretji del je treba zavreči kot nedopusten, ker, kot poudarja generalni pravobranilec v točki 41 sklepnih predlogov, pritožnici ne navajata elementov, ki naj bi bili izkrivljeni, niti napak pri analizi, ki naj bi jih Splošno sodišče storilo.
- 139 Glede na navedeno je treba šesti pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.

Sedmi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri uporabi člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003

- 140 Pritožnici s sedmim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri uporabi člena 15(2) Uredbe št. 17 in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003. Ta pritožbeni razlog se deli na dva dela.

Prvi del sedmega pritožbenega razloga: kršitev načel pravne varnosti in zakonitosti kazni

- 141 Pritožnici s prvim delom sedmega pritožbenega razloga v bistvu trdita, da je Splošno sodišče kršilo načeli pravne varnosti in zakonitosti kazni, določeni s členom 7 EKČP in členom 49 Listine, s tem da je presodilo, da jima je Komisija upravičeno naložila globo na podlagi sporne prakse cenovnih škarij. Pritožnici v zvezi s tem navajata štiri očitke.

- 142 V okviru prvega očitka, naslovljenega „obstoj jasnih in predvidljivih precedensov“, tožeči stranki povzemata besedilo točk od 357 do 368 izpodbijane sodbe, ne da bi navedli morebitno napačno uporabo prava s strani Splošnega sodišča. Zato je treba ob upoštevanju ustaljene sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, ta prvi očitek zavreči kot nedopusten.
- 143 Pritožnici v okviru drugega očitka trdita, da je Splošno sodišče kršilo načeli zakonitosti kazni in pravne varnosti, s tem da je v točki 357 izpodbijane sodbe presodilo, da Komisija v posebnem okviru vsake zadeve ob izvajanju diskrecijske pravice odloči o naložitvi globe.
- 144 V delu, v katerem se nanaša na kršitev členov 6 in 7 EKČP, je treba ta drugi očitek zavreči kot nedopusten na podlagi sodne prakse, navedene v točki 99 te sodbe, saj pritožnici te trditve nista navedli pred Splošnim sodiščem.
- 145 V delu, v katerem se pritožnici sklicujeta na načeli zakonitosti kazni in pravne varnosti, je treba navedeni očitek prav tako zavreči kot nedopusten, saj pritožnici njune argumentacije nista podprli tako, da bi pojasnili, kako bi bila s temi načeli Komisiji odvzeta diskrecijska pravica pri odločitvi o naložitvi globe zaradi kršitve pravil konkurence.
- 146 V okviru tretjega očitka pritožnici menita, da je Splošno sodišče v točkah 360 in 361 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je ugotovilo, da Odločba Komisije z dne 18. julija 1988 v zvezi s postopkom na podlagi člena [102 PDEU] (IV/30.178 – Napier Brown – British Sugar) (UL L 284, str. 41) in v zadevi Deutsche Telekom pomenita precedens, ki pojasnjuje pogoje za uporabo člena 102 PDEU za prakse cenovnih škarij. Pritožnici v bistvu trdita, da navedeni odločbi nista jasen in predvidljiv precedens, tako da na njuni podlagi ni mogoče razumno predvideti razlage člena 102 PDEU, ki jo je v sporni odločbi sprejela Komisija.
- 147 Spomniti je treba, da načel zakonitosti kazni in pravne varnosti ni mogoče razlagati tako, da predpisujeta postopno pojasnjevanje pravil glede kazenske odgovornosti, temveč da lahko nasprotujeta retroaktivni uporabi nove razlage predpisa, ki določa kršitev (sodba Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, EU:C:2005:408, točka 217).
- 148 To je zlasti v primeru, v katerem za sodno razlago, katere rezultata ni bilo mogoče razumno predvideti v trenutku, ko je bila kršitev storjena, zlasti glede na sprejeto razlago v sodni praksi glede zadevne zakonske določbe (glej sodbo Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, EU:C:2005:408, točka 218 in navedena sodna praksa).
- 149 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da je bila razlaga Komisije v sporni odločitvi, v skladu s katero je praksa cenovnih škarij v nasprotju s členom 102 PDEU, ob storitvi kršitve razumno predvidljiva. Ta predvidljivost naj bi izhajala iz odločb 88/518 (Napier Brown) in Deutsche Telekom ter iz predvidljivih negativnih učinkov prakse cenovnih škarij, kot je pravilno poudarilo Splošno sodišče v točkah od 358 do 362 izpodbijane sodbe.
- 150 Poleg tega je treba, kar zadeva del, v katerem ta tretji očitek temelji na sodbi Bronner (EU:C:1998:569), spomniti, da pomeni zloraba v obliki cenovnih škarij, ki se očita pritožnicama, samostojno obliko zlorabe, ki se razlikuje od zavrnitve dobave in za katero ni mogoče uporabiti meril iz sodbe Bronner (EU:C:1998:569), kot je bilo to že pojasnjeno v točki 75 te sodbe.
- 151 Zato je treba tretji očitek zavrniti kot neutemeljen.
- 152 Pritožnici s četrtnim očitkom trdita, da je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da je metodologija, ki jo je Komisija uporabila za ugotovitev obstoja cenovnih škarij, razumno temeljila na jasnih in predvidljivih precedensih. Pritožnici zlasti grajata razlogovanje v točkah od 363 do 369 izpodbijane sodbe, v skladu s katerim Splošno sodišče ugotavlja, da je bila metodologija, ki jo je Komisija uporabila za določitev obstoja cenovnih škarij, predvidljiva.

- 153 Ugotoviti je treba, da pritožnici v bistvu skušata ovreči presojo dejstev v zvezi s predvidljivostjo metodologije, ki jo je Komisija uporabila za ugotovitev obstoja cenovnih škarij, tako da je treba ta četrti očitke v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 84 te sodbe, zavreči kot nedopusten.
- 154 Glede na navedeno je treba prvi del sedmega pritožbenega razloga zavreči kot delno nedopusten in zavrni kot delno neutemeljen.
- Drugi del sedmega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri opredelitvi njunega ravnanja kot kršitve, storjene naklepno ali iz velike malomarnosti
- 155 Pritožnici z drugim delom sedmega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče večkrat napačno uporabilo pravo pri opredelitvi njunega ravnanja kot kršitve, storjene naklepno ali iz velike malomarnosti v smislu člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.
- 156 Kar zadeva vprašanje, ali so bile kršitve storjene naklepno ali iz malomarnosti in ali jih je zato mogoče sankcionirati z globo v skladu s členom 15(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 17 ali s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003, je iz sodne prakse razvidno, da je ta pogoj izpolnjen, če zadevno podjetje ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno, ne glede na to, ali se zaveda, da je kršilo pravila konkurence iz Pogodbe (glej sodbo Deutsche Telekom/Komisija, EU:C:2010:603, točka 124 in navedena sodna praksa).
- 157 Pritožnici v podporo temu drugemu delu sedmega pritožbenega razloga navajata dva očitka.
- 158 Pritožnici s prvim očitkom menita, da nista mogli predvideti, da je njuno ravnanje protikonkurenčno, zaradi neobstoja predvidljivosti opredelitve zadevnega trga s strani Komisije in protikonkurenčnosti njune cenovne politike.
- 159 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da skušata pritožnici v bistvu ovreči presojo dejstev v zvezi s predvidljivostjo opredelitve zadevnega trga, tako da je treba ta prvi očitke na podlagi sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, zavreči kot nedopusten.
- 160 Kar zadeva protikonkurenčnost njune cenovne politike, pritožnici trdita, da nista mogli predvideti ukrepanja Komisije na podlagi člena 102 PDEU ob upoštevanju nadzora in posega nacionalnega regulativnega organa glede njunih dejavnosti.
- 161 Ugotoviti je treba, da ukrepanje Komisije na podlagi člena 102 PDEU ni odvisno – kot je bilo ugotovljeno v točki 135 te sodbe – od predhodne preučitve dejanj nacionalnih regulativnih organov, in je torej načeloma neodvisno od teh dejanj. V teh okoliščinah se pritožnici ne moreta veljavno sklicevati na neobstoje predvidljivosti ukrepanja Komisije zaradi dejanj nacionalnih regulativnih organov, tako da je treba to trditev v okviru prvega očitka zavrni kot neutemeljeno.
- 162 Pritožnici prav tako grajata točko 341 izpodbijane sodbe, s katero je Splošno sodišče ugotovilo, da naj bi nadzor nacionalnega regulativnega organa temeljil na ocenah, ki so bile opravljene *ex ante*, in ne na podlagi dejanskih stroškov pritožnic, tako da navedeni nadzor pritožnicama ni mogel preprečiti, da bi predvideli, da je bila njuna cenovna politika protikonkurenčna.
- 163 Ker pritožnici ne navajata, kako je ta dejanska ugotovitev Splošnega sodišča izkrivila dejstva, je treba njune trditve v zvezi s tem na podlagi sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, zavreči kot nedopustne.
- 164 Pritožnici z drugim očitkom grajata to, da je Splošno sodišče zavrnilo njuno trditev, da so ukrepi CMT lahko vzbudili legitimna pričakovanja, da so njune cenovne prakse skladne s členom 102 PDEU.

- 165 Kot poudarja France Telecom, ker je namen trditev pritožnic v okviru tega drugega očitka izpodbijanje dejanske presoje Splošnega sodišča v točkah od 349 do 351 izpodbijane sodbe, jih je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, zavreči kot nedopustne.
- 166 Zato je treba drugi del sedmega pritožbenega razloga zavreči kot delno nedopusten in zavrni kot delno neutemeljen.
- 167 Glede na navedeno je treba sedmi pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten in zavrni kot delno neutemeljen.

Osmi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri izračunu zneska globe

- 168 Z osmim pritožbenim razlogom, ki ima tri dele, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče pri izračunu zneska globe napačno uporabilo pravo.

Prvi del osmega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri opredelitvi ravnanja pritožnic

- 169 S prvim delom osmega pritožbenega razloga pritožnici trdita, da je Splošno sodišče pri opredelitvi njunega ravnanja kot „zelo resna kršitev“ napačno uporabilo pravo, in v zvezi s tem navajata štiri očitke.
- 170 S prvim očitkom pritožnici trdita, da je Splošno sodišče pri opredelitvi narave kršitve ob upoštevanju smernic iz leta 1998 napačno uporabilo pravo.
- 171 Pritožnici v okviru tega prvega očitka ne navajata posebej, da bi bilo treba točko 386 izpodbijane sodbe, s katero je Splošno sodišče zavrnilo trditev, da bi bilo treba opredelitev „resna“ kršitev, ki jo je Komisija uporabila v odločbi v zadevi Deutsche Telekom, uporabiti za ravnanje pritožnic vsaj do objave te odločbe 14. oktobra 2003 v *Uradnem listu Evropske unije*, pri čemer opozarjata, da praksa odločanja Komisije ne more biti pravni okvir za globe na področju konkurence.
- 172 Pritožnici v zvezi s tem trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo v točki 386, saj naj bi se zloraba lahko opredelila kot „resna“ in zato „zelo resna kršitev“ zgolj na podlagi sklicevanja na prejšnje odločbe, kar naj bi izhajalo tako iz smernic iz leta 1998 kot iz sporne odločbe.
- 173 To trditev je treba zavrni kot neutemeljeno, saj je treba točko 386 izpodbijane sodbe, kot pravilno poudarja Komisija, razlagati v povezavi s točko 383 navedene sodbe, ki napotuje na točke od 353 do 368 te sodbe, v katerih je Splošno sodišče ugotovilo, da so obstajali precedensi, ki upravičujejo opredelitev zlorabe kot resne.
- 174 Zato je treba prvi očitek zavrni kot neutemeljen v delu, v katerem se nanaša na točko 386 izpodbijane sodbe, in v preostalem na podlagi sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, zavreči kot delno nedopusten, ker pritožnici ne navajata točk izpodbijane sodbe, v katerih naj bi bilo napačno uporabljeno pravo.
- 175 Z drugim očitkom pritožnici grajata presojo dejstev, ki jo je Splošno sodišče opravilo v zvezi z dejanskimi izključevalnimi učinki na maloprodajni trg in škodo, ki so jo utrpeli potrošniki.
- 176 Kot trdita France Telecom in Komisija, ker je namen tega drugega očitka izpodbijanje presoje dejanskega stanja, ki jo je opravilo Splošno sodišče, ga je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, zavreči kot nedopustnega.

- 177 Pritožnici s tretjim očitkom trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, s tem da je v točki 413 izpodbijane sodbe presodilo, da se lahko njuno ravnanje opredeli kot „zelo resno“, medtem ko je bil zadevni geografski trg omejen na špansko ozemlje. Pritožnici v zvezi s tem navajata kršitev načela prepovedi diskriminacije, ker je bilo dejanje v odločbah Komisije z dne 16. julija 2003 v zvezi s postopki za izvajanje člena [102 PDEU] (zadeva COMP/38.233 – Wanadoo Interactive, v nadaljevanju: odločba v zadevi Wanadoo) in v zadevi Deutsche Telekom opredeljeno kot „resna“ kršitev za geografske trge, ki so bili večji od zadevnega, in sicer trg nemškega ozemlja in francoskega ozemlja.
- 178 Kot je poudarila Komisija, je Splošno sodišče v točki 413 izpodbijane sodbe, ne da bi pri tem napačno uporabilo pravo, presodilo, da okoliščina, da je bil obravnavani geografski trg omejen na špansko ozemlje, ne izključuje opredelitve kršitve kot „zelo resne“. Zgolj to, da je Komisija v odločbah v zadevi Deutsche Telekom in v zadevi Wanadoo zadevne kršitve opredelila kot „resne“, kljub temu da sta bila geografska trga v zadevah večja od tistega, ki je predmet obravnavane zadeve, ne more omajati te presoje, saj opredelitev določene kršitve kot resne ali zelo resne ni odvisna zgolj od obsega zadevnega geografskega trga, temveč tudi – kot je v točki 413 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo Splošno sodišče – od drugih meril, ki opredeljujejo kršitev.
- 179 Zato je treba tretji očitek zavrnil kot neutemeljen.
- 180 Pritožnici s četrtem pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da Komisija ni bila dolžna spremeniti opredelitve kršitve pred in po objavi odločbe v zadevi Deutsche Telekom, oziroma vsaj pojasniti, kako je upoštevala različno težo kršitve med obdobjem, ki se upošteva pri določitvi osnovnega zneska globe, napačno uporabilo pravo.
- 181 Splošno sodišče ni storilo napake s tem, da je v točki 416 izpodbijane sodbe spomnilo, da Komisija pri določitvi zneska globe v primeru kršitve pravil konkurence izpolni obveznost obrazložitve, če v odločbi navede elemente presoje, ki so ji omogočili izmeriti težo in trajanje kršitve, ne da bi morala navesti številčne podatke v zvezi z načinom izračuna glob (glej sodbe Weig/Komisija, C-280/98 P, EU:C:2000:627, točke od 43 do 46; Sarrió/Komisija, C-291/98 P, EU:C:2000:631, točke od 73 do 76, in Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi/Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, EU:C:2002:582, točki 463 in 464).
- 182 Poleg tega Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava s tem, da je v točki 420 izpodbijane sodbe zavrnilo očitek pritožnic v zvezi s kršitvijo obveznosti obrazložitve s strani Komisije s tem, da ni upoštevala različne teže kršitve in da ni razlikovala med dvema obdobjema kršitve. Komisija je namreč izpolnila svojo obveznost obrazložitve, s tem da je v točkah od 739 do 750 sporne odločbe pojasnila razloge, zaradi katerih je kršitev pritožnic opredelila kot zelo resno za celotno obdobje kršitve, kljub temu da njuno ravnanje ni enako resno med celotnim obdobjem, pri čemer pa je jasno pojasnila razlike med zadevo Deutsche Telekom, v kateri je bila kršitev opredeljena kot resna, in obravnavano zadevo.
- 183 Gotovo bi bilo zaželeno, da bi Komisija k sporni odločbi podala obrazložitev, ki bi presejala te zahteve, zlasti s tem, da bi bili v njej navedeni številčni podatki, na podlagi katerih je bila upoštevana različna teža kršitve pri določitvi osnovnega zneska globe. Vendar pa ta možnost ne more spremeniti obsega zahtev, ki izhajajo iz obveznosti obrazložitve glede sporne odločbe (glej v tem smislu sodbe Weig/Komisija, EU:C:2000:627, točka 47; Sarrió/Komisija, EU:C:2000:631, točka 77, in Corus UK/Komisija, C-199/99 P, EU:C:2003:531, točka 149).
- 184 Glede na zgoraj navedeno je treba prvi del osmega pritožbenega razloga zavreči kot delno nedopusten in zavrnil kot delno neutemeljen.

Drugi del osmega pritožbenega razloga: kršitev načel sorazmernosti, enakega obravnavanja in individualizacije kazni ter kršitev obveznosti nadzora obrazložitve sporne odločbe

- 185 Drugi del osmega pritožbenega razloga, ki je sestavljen iz štirih očitkov, se nanaša na kršitev načel sorazmernosti, enakega obravnavanja in individualizacije kazni ter obveznosti nadzora obrazložitve sporne odločbe.
- 186 S tretjim očitkom, ki ga je treba najprej preučiti, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče kršilo načelo individualizacije kazni s tem, da ni preverilo, ali je bila globa izračunana ob upoštevanju položaja pritožnic.
- 187 Ugotoviti je treba, da v tem tretjem očitku niso z zahtevano natančnostjo navedene niti napačna uporaba prava s strani Splošnega sodišča niti točke izpodbijane sodbe, v katerih naj bi bilo napačno uporabljeno pravo, tako da ga je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, zavreči kot nedopustnega.
- 188 Pritožnici s prvim očitkom trdita, da je Splošno sodišče kršilo načelo prepovedi diskriminacije s tem, da ni upoštevalo dejstva, da so bile okoliščine odločb v zadevi Deutsche Telekom in zadevi Wanadoo podobne okoliščinam, ki so podlaga sporne odločbe, na njihovi podlagi pa so bile naložene globe v desetkrat manjšem znesku.
- 189 Kot pa je Splošno sodišče poudarilo v točki 425 izpodbijane sodbe, je Sodišče večkrat razsodilo, da predhodna praksa odločanja Komisije ne more biti pravni okvir za globe na področju konkurence in da so odločbe, ki se nanašajo na druge zadeve, le okvirne glede ugotavljanja obstoja diskriminacije (sodba Tomra Systems in drugi/Komisija, C-549/10 P, EU:C:2012:221, točka 104 in navedena sodna praksa).
- 190 Tako Komisiji dejstvo, da je v preteklosti za nekatere vrste kršitev uporabila globe na točno določeni ravni, ne more odvzeti možnosti, da to raven zviša, če je višja sankcija potrebna za zagotovitev izvajanja politike konkurence Unije, ki je opredeljena samo v Uredbi št. 1/2003 (sodba Tomra Systems in drugi/Komisija, EU:C:2012:221, točka 105 in navedena sodna praksa).
- 191 Splošno sodišče je torej v točki 427 izpodbijane sodbe pravilo zavrnilo argumentacijo, ki se je nanašala na primerjavo med globo, naloženo pritožnicama, in globami, ki jih je Komisija naložila v drugih odločbah s področja konkurence, ter ugotovilo, da v obravnavanem primeru ni mogoče ugotoviti kršitve načela enakega obravnavanja.
- 192 Pritožnici z drugim očitkom trdita, da je Splošno sodišče kršilo načelo sorazmernosti s tem, da ni ugotovilo, da je bil osnovni znesek globe, določen na 90 milijonov EUR, nesorazmeren. V zvezi s tem pritožnici trdita, prvič, da je ta osnovni znesek drugi najvišji na področju zlorabe prevladujočega položaja, in drugič, da je bil končni znesek globe 12,5-krat višji od zneska, naloženega v zadevi Deutsche Telekom, oziroma 11,25-krat višji od zneska v zadevi Wanadoo za podobne zlorabe.
- 193 S četrtem očitkom pritožnici poleg tega trdita, da je Splošno sodišče kršilo obveznost nadzora obrazložitve izpodbijane odločbe s tem, da je razsodilo, da Komisiji ni bilo treba posebno skrbno obrazložiti svoje odločitve, da v obravnavani zadevi naloži bistveno višjo globo, kot so globe, naložene v odločbah v zadevi Wanadoo in Deutsche Telekom, glede na podobnost teh treh zadev.
- 194 Glede nadzora obveznosti obrazložitve je treba ugotoviti, da čeprav je Komisija v točkah od 739 do 750 res jasno obrazložila razlike med zadevo Deutsche Telekom in obravnavano zadevo, pa je navedla le malo pojasnil v zvezi z razlogi, ki upravičujejo odločitev, da se v obravnavani zadevi naloži globa, ki je znatno višja od glob, določenih v odločbah v zadevah Wanadoo in Deutsche Telekom. Komisija bi med

drugim lahko pojasnila način, ki ga je uporabila za določitev osnovnega zneska, v skladu s tem, kar določajo Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2), ki jih ni bilo mogoče uporabiti v času upoštevnih dejstev.

- 195 Vendar pa Splošno sodišče s tem, da je v točki 434 izpodbijane sodbe poudarilo, da je Komisija obveznost obrazložitve izpolnila s tem, da je v sporni odločbi navedla elemente presoje, ki so ji omogočili izmeriti težo in trajanje kršitve, ni napačno uporabilo prava. Prav tako je v teh okoliščinah Splošno sodišče pravilno ugotovilo, da Komisiji na podlagi sodne prakse, navedene v točkah 181 in 183 te sodbe, ni bilo treba navesti številčnih podatkov v zvezi z načinom izračuna globe.
- 196 Splošno sodišče je glede sorazmernosti globe, naložene pritožnicama, v točki 429 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da „načelo sorazmernosti v teh okoliščinah pomeni, da mora Komisija določiti globo sorazmerno z dejavniki, ki se upoštevajo pri določitvi teže kršitve“.
- 197 Pritožnici v okviru četrtega očitka še trdita, da je Splošno sodišče kršilo člen 6 EKČP, ker ni izvajalo nadzora v okviru neomejene pristojnosti, ki bi ga v zvezi s sorazmernostjo osnovnega zneska globe bilo moralo.
- 198 Kot je bilo pojasnjeno v točki 44 te sodbe, je nadzor zakonitosti, določen s členom 263 PDEU, dopolnjen z neomejeno sodno pristojnostjo glede glob ali periodičnih denarnih kazni, ki jih je Komisija v skladu s členom 261 PDEU določila zaradi kršitve pravil konkurence. Člen 17 Uredbe št. 17, nadomeščen s členom 31 Uredbe št. 1/2003, določa, da ima Sodišče neomejeno pristojnost za odločanje o tožbah v zvezi z odločbami, s katerimi je Komisija določila globo ali periodično denarno kazen, kar pomeni, da lahko naloženo globo ali periodično denarno kazen odpravi, zniža ali zviša.
- 199 Člen 23(3) Uredbe št. 1/2003, ki je nadomestil člen 15(2), drugi odstavek, Uredbe št. 17, določa, da se pri višini globe upoštevata teža in tudi trajanje kršitve.
- 200 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da mora Sodišče unije za izpolnitev zahtev nadzora neomejene sodne pristojnosti v smislu člena 47 Listine glede glob pri izvajanju pooblastil iz členov 261 PDEU in 263 PDEU preučiti vsak očitek, dejanski ali pravni, s katerim se skuša dokazati, da znesek globe ni v sorazmerju s težo in trajanjem kršitve.
- 201 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Splošno sodišče v točki 431 izpodbijane sodbe spomnilo, da metodologija, navedena v točki 1(A) smernic iz leta 1998, ustreza pavšalni logiki, na podlagi katere se izhodiščni znesek globe, določen glede na težo kršitve, izračuna glede na naravo kršitve, njen dejanski vpliv na trg, če se ga da izmeriti, in obseg upoštevnega geografskega trga.
- 202 Na podlagi teh meril in s sklicevanjem na točke od 371 do 421 izpodbijane sodbe je Splošno sodišče v točki 432 izpodbijane sodbe presodilo, da osnovni znesek globe v višini 90 milijonov EUR ni bil nesorazmeren, glede na to, da je, po eni strani, ravnanje pritožnic resna zloraba, za katero obstajajo precedensi in ki ogroža cilj vzpostavitve notranjega trga za telekomunikacijska omrežja in storitve, ter, po drugi strani, da je navedena zloraba močno vplivala na španski maloprodajni trg.
- 203 Čeprav Splošno sodišče res ni odločalo o tem, da Komisija v sporni odločbi ni navedla načina, kako je določila osnovni znesek globe, v skladu s tem, kar določajo Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003, ki jih ni bilo mogoče uporabiti v času upoštevnih dejstev, pa taka opustitev ne zadošča za to, da bi lahko šteli, da je Splošno sodišče storilo napako pri nadzoru sorazmernosti tega zneska, ki ga je opravilo na podlagi meril, naštetih v točki 432 izpodbijane sodbe.

- 204 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je Splošno sodišče pri preizkusu trditev pritožnic, s katerimi sta ti skušali dokazati, da je bil osnovni znesek globe nesorazmeren, svoje pristojnosti iz členov 261 PDEU in 263 PDEU dejansko izvajalo v skladu z zahtevami nadzora v okviru neomejene pristojnosti v smislu člena 47 Listine, tako da je preučilo vse dejanske in pravne očitke, ki sta jih navedli pritožnici in s katerimi sta skušali dokazati, da znesek globe ni bil v sorazmerju s težo in trajanjem kršitve. Med preizkusom navedenih očitkov pa je Splošno sodišče presodilo, da nobeden od očitkov, ki sta jih navedli pritožnici, ne upravičuje zmanjšanja tega osnovnega zneska.
- 205 Ker pritožnici s tem četrtnim očitkom grajata presojo sorazmernosti osnovnega zneska globe glede na upoštevne dejanske okoliščine, ki jo je Splošno sodišče opravilo v točki 432 izpodbijane sodbe, je treba spomniti, da Sodišče pri odločanju o pravnih vprašanjih v okviru pritožb zaradi pravičnosti s svojo presojo ne sme nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki je v okviru neomejene pristojnosti odločalo v zvezi z zneskom globe, izrečene podjetjem zaradi kršitve prava Unije. Tako bi bilo, le če bi Sodišče presodilo, da višina sankcije ni le neprimerna, ampak tudi tako pretirana, da ni sorazmerna, treba ugotoviti, da je Splošno sodišče zaradi neprimernosti zneska globe napačno uporabilo pravo (glej v tem smislu sodbe E.ON Energie/Komisija, EU:C:2012:738, točki 125 in 126; Quinn Barlo in drugi/Komisija, C-70/12 P, EU:C:2013:351, točka 57, in Koninklijke Wegenbouw Stevin/Komisija, C-586/12 P, EU:C:2013:863, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 206 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da pritožnici nista dokazali, v čem naj bi bil izhodiščni znesek 90 milijonov EUR, ki ga je v sporni odločbi določila Komisija, tako pretiran, da bi bil nesorazmeren v smislu sodne prakse, navedene v prejšnji točki obravnavane sodbe.
- 207 Iz zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da je treba drugi del osmega pritožbenega razloga zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.
- Tretji del osmega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava pri preučitvi povečanja osnovnega zneska zaradi odvrčalnega učinka, opredelitve ravnanja pritožnic kot „dolgotrajne kršitve“ in zmanjšanja globe na podlagi olajševalnih okoliščin
- 208 Pritožnici s tretjim delom osmega pritožbenega razloga menita, da je Splošno sodišče pri preučitvi povečanja osnovnega zneska zaradi odvrčalnega učinka, opredelitve njunega ravnanja kot „dolgotrajne kršitve“ in zmanjšanja globe na podlagi olajševalnih okoliščin napačno uporabilo pravo.
- 209 Glede prvega očitka, ki se nanaša na napačno uporabo prava pri preučitvi povečanja osnovnega zneska globe zaradi odvrčalnega učinka pritožnici navajata naslednje trditve.
- 210 Prvič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče kršilo načeli prepovedi diskriminacije in sorazmernosti s tem, da je potrdilo povečanje osnovnega zneska zaradi odvrčalnega učinka, medtem ko je bila njuna finančna sposobnost primerljiva s finančno sposobnostjo podjetij, na kateri sta se nanašali odločbi v zadevah Wanadoo in Deutsche Telekom, v katerih Komisija ni določila takšnega povišanja.
- 211 Ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točkah 189 in 190 te sodbe, je Splošno sodišče v točki 441 izpodbijane sodbe pravilno zavrnilo to trditev, ki temelji na praksi odločanja Komisije, glede na to, da ta ne more biti pravni okvir za globe na področju konkurence.
- 212 Drugič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče potrdilo razlogovanje Komisije zgolj s splošnim sklicevanjem na točke obrazložitve sporne odločbe, ne da bi preverilo ustreznost množitelja v višini 25 %, in to ne glede na obveznost, ki mu je naložena, da izvaja nadzor v okviru neomejene pristojnosti.

- 213 V zvezi s tem je treba spomniti, da izvajanje neomejene pristojnosti iz člena 261 PDEU in člena 31 Uredbe št. 2003 ne pomeni enako kot nadzor po uradni dolžnosti, ter poudariti, da je postopek pred sodišči Unije kontradiktoren. Zato mora z izjemo razlogov javnega reda, kot je neobstoj obrazložitve izpodbijane odločbe, ki jih mora sodišče Unije preizkusiti po uradni dolžnosti, tožeča stranka navesti tožbene razloge zoper izpodbijano odločbo in v podporo tem razlogom predložiti dokaze (sodbi Chalkor/Komisija, EU:C:2011:815, točka 64, in KME Germany in drugi/Komisija, C-389/10 P, EU:C:2011:816, točka 131).
- 214 Ugotoviti pa je treba, da je Splošno sodišče v točkah od 438 do 441 izpodbijane sodbe preučilo, kako je Komisija obrazložila povečanje osnovnega zneska globe, in ugotovilo, da je to pravno zadostno temeljilo na podatkih iz sporne odločbe glede finančne sposobnosti pritožnic. Splošno sodišče je s tem izvajalo pristojnosti iz členov 261 PDEU in 263 PDEU v skladu z zahtevami nadzora v okviru neomejene pristojnosti, tako da je preučilo vse dejanske in pravne očitke, ki sta jih v tem okviru navedli pritožnici.
- 215 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba prvi očitek zavrniti kot neutemeljen.
- 216 Drugi očitek pritožnic se nanaša na napačno uporabo prava pri preučitvi opredelitve ravnanja pritožnic kot „dolgotrajne kršitve“.
- 217 Glede datuma začetka kršitve pritožnici trdita, da je Splošno sodišče napravilo napako s tem, da obdobja pred odločbo v zadevi Deutsche Telekom ni razlikovalo od obdobja po tej odločbi ter teži kršitve presoja na podlagi posameznega obdobja, s čimer je kršilo načelo prepovedi diskriminacije in obveznost izvajanja nadzora v okviru neomejene pristojnosti.
- 218 Ugotoviti je treba, da je treba to trditev zavrniti kot brezpredmetno, saj pritožnici zgolj navajata, da bi Splošno sodišče moralo razlikovati dve obdobji kršitve glede na domnevno različno težo kršitve, ne da bi pojasnili, kako bi bila kršitev zaradi tega zmanjšana.
- 219 Pritožnici prav tako trdita, da je Splošno sodišče izkrivilo njune trditve, ne da bi z zahtevano natančnostjo navedli elemente, ki naj bi bili izkrivljeni, ali napake pri preučitvi, ki naj bi jih storilo Splošno sodišče. Zato je treba ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, to trditev zavrniti kot nedopustno.
- 220 Glede datuma konca kršitve je Splošno sodišče po mnenju pritožnic ugotovilo, da je Komisija obstoj kršitve dokazala zgolj do konca prvega polletja leta 2006. Zato pritožnici trdita, da je Splošno sodišče prevalilo dokazno breme s tem, da je presodilo, da nista predložili dokaza o neobstoju cenovnih škarij v času drugega polletja 2006, čeprav bi morala obstoj kršitve dokazati Komisija.
- 221 Iz točke 451 izpodbijane sodbe je razvidno, da je Splošno sodišče na podlagi elementov iz spisa, ki jim pritožnici nista ugovarjali, ugotovilo, da so tako veleprodajne kot maloprodajne cene družbe Telefónica de España SAU ostale nespremenjene med septembrom 2001 in 21. decembrom 2006, ki je datum konca kršitve, ne da bi pritožnici navajali kakršno koli spremembo stroškov, ki jo je upoštevala Komisija. Splošno sodišče s tem ni prevalilo dokaznega bremena, temveč je pravilno presodilo dokaze, ki so mu bili predloženi, kot je v točki 171 sklepnih predlogov poudaril generalni pravobranilec.
- 222 Drugi očitek je zato treba zavreči kot delno nedopusten in zavrniti kot delno neutemeljen.
- 223 Tretji očitek se nanaša na napačno uporabo prava pri preučitvi zmanjšanja globe na podlagi olajševalnih okoliščin.
- 224 Prvič, pritožnici trdita, da je Splošno sodišče uporabilo „napačno pravno merilo“ s tem, da je za presojo ustreznosti 10-odstotnega znižanja, ki jima ga je na podlagi legitimnega pričakovanja odobrila Komisija, presodilo, da je bila njuna malomarnost zelo resna.

- 225 Ugotoviti je treba, da je Splošno sodišče v točki 459 izpodbijane sodbe opravilo presojo dejanskega stanja v zvezi s stopnjo malomarnosti pritožnic. To trditev je zato ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, treba zavreči kot nedopustno.
- 226 Drugič, pritožnici grajata točko 461 izpodbijane sodbe, v kateri se je Splošno sodišče pri preučitvi domnevne novosti zadeve sklicevalo na razlogovanje v zvezi z obstojem jasnih in predvidljivih precedensov. Splošno sodišče naj bi v zvezi s tem uporabilo očitno napačno merilo, in sicer merilo pravne varnosti, in naj ne bi upoštevalo, da je ena od olajševalnih okoliščin, določenih v smernicah iz leta 1998, obstoj razumnega dvoma podjetja o tem, da je njegovo ravnanje kršitev. Pritožnici pa menita, da je tak razumen dvom obstajal vsaj do oktobra 2003, dneva objave odločbe v zadevi Deutsche Telekom, in vse do izreka sodbe TeliaSonera Sverige (EU:C:2011:83).
- 227 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je obstoj razumnega dvoma pritožnic dejansko vprašanje, za presojo katerega je edino pristojno Splošno sodišče, tako da je treba četrti očitek na podlagi sodne prakse, navedene v točki 84 te sodbe, zavreči kot nedopusten.
- 228 Iz tega sledi, da je treba tretji del osmega pritožbenega razloga zavreči kot delno nedopusten ter zavrniti kot delno brezpredmeten in delno neutemeljen.
- 229 Glede na zgoraj navedeno je treba osmi pritožbeni razlog zavreči kot delno nedopusten ter zavrniti kot delno brezpredmeten in delno neutemeljen.

Deseti pritožbeni razlog: kršitev obveznosti izvajanja nadzora v okviru neomejene pristojnosti v smislu člena 6 EKČP v zvezi z določitvijo globe

- 230 Pritožnici z desetim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče kršilo obveznost izvajanja nadzora v okviru neomejene pristojnosti v smislu člena 6 EKČP v zvezi z določitvijo globe, saj naj ne bi izvajalo neomejene pristojnosti iz člena 261 PDEU in člena 31 Uredbe št. 1/2003.
- 231 Ugotoviti je treba, da pritožnici v okviru tega desetega pritožbenega razloga nista z zahtevano natančnostjo navedli grajanih elementov sodbe, katere razveljavitev se predlaga, temveč sta zgolj splošno, in ne da bi to podprli, trdili, da bi Splošno sodišče za presojo sorazmernosti globe moralo opraviti preizkus vseh dokazov in vseh upoštevanih dejanskih okoliščin. Poudariti pa je treba, da je bila argumentacija, navedena v podporo temu pritožbenemu razlogu, ki se nanaša na kršitev obveznosti izvajanja nadzora v okviru neomejene pristojnosti, že preučena v okviru drugih pritožbenih razlogov, pri katerih pritožnici z zahtevano natančnostjo navajata grajane elemente izpodbijane sodbe.
- 232 Zato je treba deseti pritožbeni razlog na podlagi sodne prakse, navedene v točkah 29 in 30 te sodbe, zavreči kot nedopusten.
- 233 Iz vseh zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

- 234 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če je pritožba utemeljena in če Sodišče samo dokončno odloči v sporu, odloči tudi o stroških. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se v skladu s členom 184(1) Poslovnika uporablja za postopek s pritožbo, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 235 V skladu s členom 140(3) Poslovnika lahko Sodišče odloči, da intervenientke nosijo svoje stroške.

236 Ker pritožnici s svojimi pritožbenimi razlogi nista uspeli, jima je treba v skladu s predlogi Komisije naložiti plačilo stroškov.

237 Družba France Telecom, Ausbanc Consumo in ECTA, intervenienti, nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

1. **Pritožba se zavrne.**
2. **Družbama Telefónica SA in Telefónica de España SAU se naloži plačilo stroškov.**
3. **Družba France Telecom España SA, Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo) in European Competitive Telecommunications Association nosijo svoje stroške.**

Podpisi